

การสร้างแบบวัดความพร้อมในการทำงานของนักศึกษาอาชีวศึกษา

The Construction of a Work Readiness Scale for Vocational Students

มาริส ปั่นเหมื่อน

Marisa Paenmeon

วิทยาลัยเทคโนโลยีไออาร์พีซี

College of Technology IRPC

marisa.p@irpct.ac.th

Received: 13 Dec 2024

Revised: 23 Dec 2024

Accepted: 23 Dec. 2024

บทคัดย่อ

ความพร้อมในการทำงาน คือ ชีตความสามารถหรือศักยภาพที่จะทำงานหรือปฏิบัติงานในอนาคตได้ ประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมาย การที่จะระบุว่านักศึกษาอาชีวศึกษามีความพร้อมในการทำงานอยู่ในระดับใด จำเป็นต้องมีเครื่องมือวัดและประเมินความพร้อมดังกล่าว ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อสร้างและหาคุณภาพของแบบวัดความพร้อมในการทำงานของนักศึกษาอาชีวศึกษา และ 2) เพื่อสร้างเกณฑ์การแปลความหมายคะแนนของแบบวัดความพร้อมในการทำงานของนักศึกษาอาชีวศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดระยอง จำนวน 1,145 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบวัดความพร้อมในการทำงานของนักศึกษาอาชีวศึกษา ซึ่งวัดองค์ประกอบ 4 ด้าน ตามแนวคิดของ Caballero ประกอบด้วย คุณลักษณะส่วนบุคคล ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์กร ความสามารถในการทำงาน และความฉลาดทางสังคม การวิเคราะห์คุณภาพของแบบวัด ประกอบด้วย ความตรงเชิงเนื้อหา ความตรงเชิงทฤษฎีโดยวิธีการเปรียบเทียบคะแนนระหว่างกลุ่มที่ทราบด้วยสถิติทดสอบ Independent sample t-test และความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.970 และรายองค์ประกอบมีค่าอยู่ระหว่าง 0.896-0.981 ด้วยวิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค การสร้างเกณฑ์การแปลความหมายคะแนนใช้คะแนนที่ปกติ และแบ่งระดับตามแนวคิดของ Clark-Carter ผลการวิจัยพบว่า ด้านความตรงเชิงทฤษฎีมีหลักฐานสนับสนุนว่าแบบวัดความพร้อมในการทำงานมีความตรงเชิงทฤษฎี ($t = -4.831, p = 0.000$) และผลการสร้างเกณฑ์การแปลความหมายคะแนน แบบวัดมีคะแนนที่ปกติตั้งแต่ $T_{16.72}$ ถึง $T_{74.81}$ ($P_{0.05} - P_{99.34}$) โดยความพร้อมในการทำงานระดับสูงมีคะแนนที่ปกติตั้งแต่ $T_{56.78}$ ขึ้นไป ความพร้อมในการทำงานระดับค่อนข้างสูงมีคะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง $T_{50.23}$ ถึง $T_{56.44}$ ความพร้อมในการทำงานระดับค่อนข้างต่ำ มีคะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง $T_{43.57}$ ถึง $T_{49.93}$ และความพร้อมในการทำงานระดับต่ำมีคะแนนที่ปกติต่ำกว่า $T_{43.57}$

คำสำคัญ: ความพร้อมในการทำงาน, นักศึกษาอาชีวศึกษา, แบบวัดความพร้อม

Abstract

Employment readiness is the ability or potential of private vocational students to work or work successfully in the future and achieve their goals. To identify how ready students are for work and at what level of readiness, it is necessary to have a tool to measure and evaluate students' readiness for work. Therefore, this research aims to 1) create and find the quality of the vocational student employment readiness test and 2) create a criterion for interpreting the scores of the vocational student employment readiness test. The sample group used in the research was 1,145 students in private vocational schools in Rayong Province. The instrument used was the vocational student employment readiness test, which measured 4 components according to Caballero's concept: personal characteristics, organizational knowledge, work ability, and social intelligence. The quality analysis of the vocational student employment readiness scale consisted of content validity, theoretical validity by known groups technique and comparing scores using the Independent sample t-test, and the reliability of the whole scale was 0.970 and each component had a value between 0.896-0.981 by finding the Cronbach's alpha coefficient. The interpretation criteria used the normal t-score and divided into levels according to the Clark-Carter concept. The research results found that in terms of theoretical validity, there was evidence supporting that the employment readiness scale had theoretical validity ($t = -4.831$, $p = 0.000$) and the result of creating the interpretation criteria, the scale had normal scores ranging from T16.72 to T74.81 (P0.05 - P99.34), where high employment readiness had a normal score of T56.78 and above, relatively high employment readiness had a normal score between T50.23 and T56.44, and relatively low employment readiness The normal scores ranged from T43.57 to T49.93, and the low level of job readiness had normal scores lower than T43.57.

Keyword: Employment readiness, vocational students, readiness measurement

บทนำ

การศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างกำลังคนที่มีคุณภาพ และมีสมรรถนะเพื่อรองรับการพัฒนาประเทศ เนื่องจากระบบเศรษฐกิจโลกกำลังเปลี่ยนแปลงไปสู่อุตสาหกรรมสมัยใหม่ มีการพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้งทำให้ประเทศไทยต้องมีการปรับตัวให้พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง และสามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้ โดยเฉพาะการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาเพื่อมุ่งผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษาให้ตอบสนองต่อความต้องการตลาดแรงงาน (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2553) การพัฒนาเศรษฐกิจ ความเจริญก้าวหน้าของประเทศ และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ การจัดการศึกษาที่เตรียมความพร้อมนักศึกษาในด้านการอาชีพ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของสถานประกอบการที่ต้องการผู้จบอาชีวศึกษาเพิ่มมากขึ้น

ซึ่งก็คือ การจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษามีส่วนในการสร้างกำลังแรงงานที่ตรงตามความต้องการของผู้ประกอบการ โดยมุ่งผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยีที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ภายใต้บริบทความร่วมมือกับภาคประกอบการ สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการทั้งด้านปริมาณและด้านคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2560)

นอกจากนี้ การฝึกงานยังเป็นเครื่องมือสำคัญของอาชีวศึกษาในการผลิตแรงงานเข้าสู่อาชีพอย่างมีคุณภาพตามความต้องการของผู้ประกอบการ เป็นกระบวนการหนึ่งของการเรียนรู้ โดยการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้ให้ผู้เรียนได้รู้จากประสบการณ์ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น การฝึกงานเป็นการเสริมสร้างทักษะ ประสบการณ์ ความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานจริง เพื่อให้มีความสามารถในการทำงานได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ทั้งในสถานประกอบการและการประกอบอาชีพอิสระ การฝึกงานทำให้นักเรียนได้เรียนรู้เทคนิค ขั้นตอนการทำงานที่แตกต่างจากการเรียนการสอนในสถานศึกษา ทั้งยังเป็นการฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น และที่สำคัญยังเป็นการสร้างความเชื่อมั่นและเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพในสาขานั้นๆ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2560)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ความพร้อมในการทำงานจึงเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องคำนึงถึง โดยความพร้อมในการทำงาน คือ ชีตความสามารถหรือศักยภาพของนักศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ที่จะทำงานหรือปฏิบัติงานในอนาคตได้ ประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมาย ซึ่งรวมถึงความรู้ความสามารถ ทักษะและทัศนคติที่จำเป็นต่อการทำงาน จึงเป็นประเด็นที่ของสถานศึกษาควรให้ความสำคัญ และตรวจสอบความพร้อมของนักศึกษาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อให้นักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์ บทบาทในการทำงานให้สอดคล้องกับเป้าหมายและความต้องการขององค์กร ซึ่งอาจนำไปสู่การทำงานในอนาคต

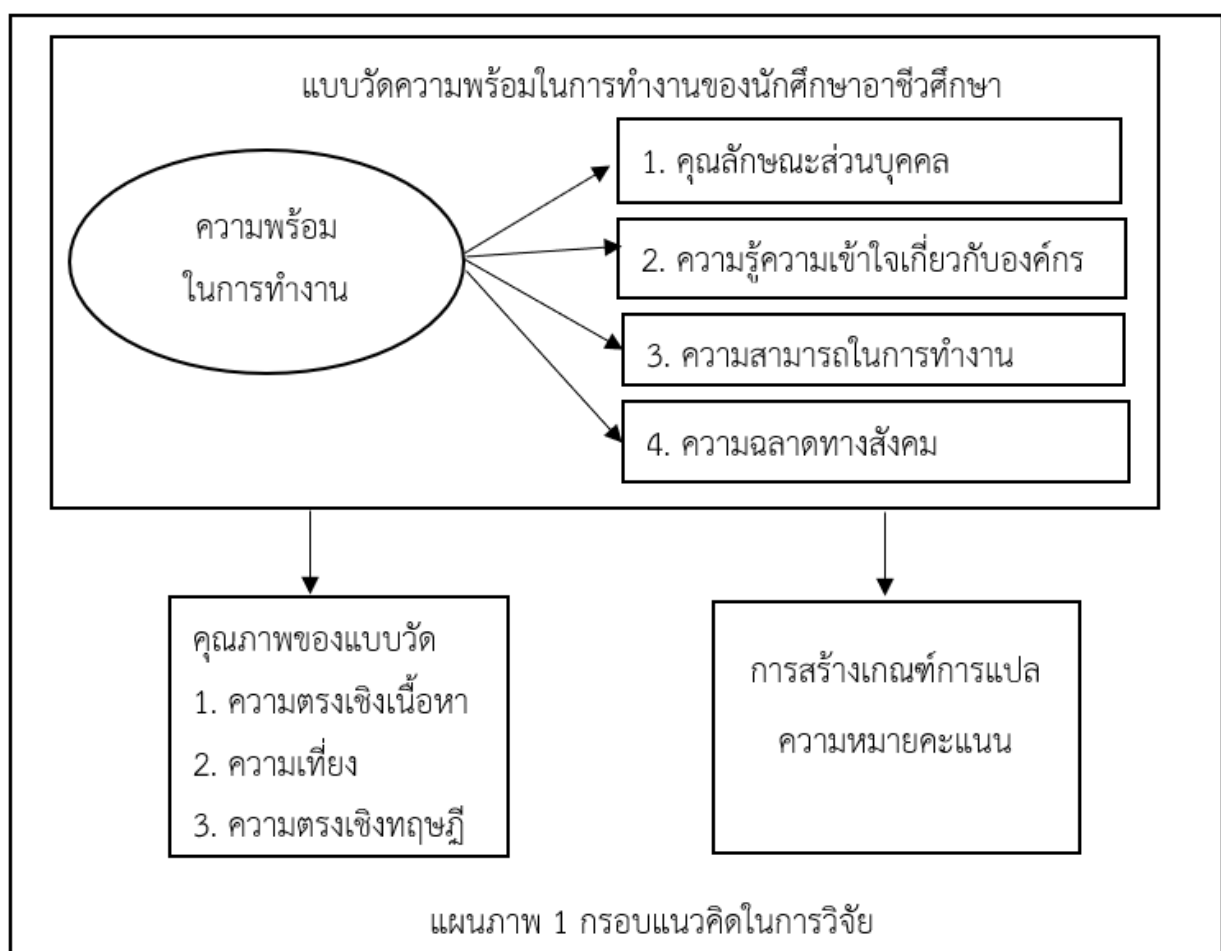
การที่จะระบุว่า นักศึกษามีความพร้อมในการทำงานมากน้อยเพียงใด และมีความพร้อมอยู่ในระดับใด จำเป็นต้องมีเครื่องมือเพื่อใช้ในวัดและประเมินความพร้อมในการทำงานของนักศึกษา ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยในประเทศไทยพบว่า ยังไม่มีการสร้างแบบวัดความพร้อมในการทำงานสำหรับนักศึกษาอาชีวศึกษาในประเทศไทย ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องสำหรับการสร้างแบบวัดความพร้อมในการทำงานของนักศึกษาอาชีวศึกษา ได้สร้างแบบวัดดังกล่าวโดยยึดตามแนวคิดของ Caballero et al. (2011) ซึ่งมีองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ คุณลักษณะส่วนบุคคล ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์กร ความสามารถในการทำงาน และความฉลาดทางสังคม นอกจากการสร้างแบบวัดความพร้อมในการทำงานที่มีคุณภาพแล้ว อีกสิ่งหนึ่งที่ควรให้ความสำคัญคือ เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนจากแบบวัด ซึ่งจะทำได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับระดับความพร้อมที่มีความน่าเชื่อถือ และเกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น ซึ่งเกณฑ์การให้คะแนนอย่างหนึ่งที่นิยมใช้คือ คะแนนที่ปกติ (normalized T-score) โดยแปลงคะแนนดิบ เพื่อนำไปใช้เปรียบเทียบ แปลความหมายคะแนนของระดับสิ่งที่มุ่งวัดต่อไป (สมนึก ภัททิยธนี, 2553) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจสร้างและหาคุณภาพแบบวัดความพร้อมในการทำงานของนักศึกษาอาชีวศึกษา และสร้างเกณฑ์การแปลความหมายคะแนนของแบบวัดความพร้อมในการทำงานของนักศึกษาอาชีวศึกษา เพื่อให้ทราบระดับความพร้อมของนักศึกษาอาชีวศึกษา ซึ่งจะนำไปสู่การวางแผนพัฒนาการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรและกิจกรรม เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาอาชีวศึกษา ก่อนการฝึกสมรรถนะวิชาชีพที่มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาคุณภาพแบบวัดความพร้อมในการทำงานของนักศึกษาอาชีวศึกษา
2. เพื่อสร้างเกณฑ์การแปลความหมายคะแนนของแบบวัดความพร้อมในการทำงานของนักศึกษาอาชีวศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากผลการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องได้ข้อสรุปความพร้อมในการทำงานของนักศึกษาอาชีวศึกษา 4 องค์ประกอบ ดังนี้

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความพร้อมในการทำงาน (work readiness) หมายถึง ชีตความสามารถหรือศักยภาพของนักศึกษาอาชีวศึกษาที่จะทำงานหรือปฏิบัติงานในอนาคตได้ประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมาย ซึ่งรวมถึงความรู้ความสามารถ ทักษะ และทัศนคติที่จำเป็นต่อการทำงาน โดยมีองค์ประกอบ 4 ด้าน ตามแนวคิดของ Caballero et al. (2011) ได้แก่ คุณลักษณะส่วนบุคคล (personal characteristic) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์กร

(organizational acumen) ความสามารถในการทำงาน (work competence) และความฉลาดทางสังคม (social intelligence)

คุณลักษณะส่วนบุคคล (personal characteristic) หมายถึง การรับรู้นิสัย และความสามารถของ นักศึกษาอาชีวศึกษา ประกอบด้วย ความยืดหยุ่นในการทำงาน การปรับตัวต่อสถานการณ์ใหม่หรือสถานการณ์ที่ไม่ คาดคิด ความตั้งใจที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ เปิดรับความคิดเห็นของผู้อื่นและมีมุมมองที่ดีต่อการพัฒนาตนเอง

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์กร (organizational acumen) หมายถึง การเข้าใจถึงหน้าที่ในตำแหน่งของตนเอง โครงสร้างการบริหารขององค์กร การรับผิดชอบต่อการตัดสินใจและการกระทำของตนเอง การมีทัศนคติที่ดีต่อ องค์กรและงาน การพัฒนาตนเอง การเรียนรู้องค์กร และแรงจูงใจในการทำงาน

ความสามารถในการทำงาน (work competence) หมายถึง ความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาอาชีวศึกษา เกี่ยวกับงานและหน้าที่ของตนเอง และการรับรู้จุดแข็งและความรู้ความสามารถของนักศึกษาเกี่ยวกับงาน เช่น การมีความรู้เชิงทฤษฎีเกี่ยวกับงานที่ได้รับมอบหมาย

ความฉลาดทางสังคม (social intelligence) หมายถึง ความสามารถในการรับรู้และประเมินความรู้สึกของ คนรอบข้าง เพื่อนร่วมงาน การปรับตัวต่อสถานการณ์เชิงสังคมที่แตกต่างกัน (เช่น ความคาดหวังจากบุคคลรอบข้าง ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน การสนับสนุนจากบุคลากรในองค์กร) และการสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อน ร่วมงาน การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการมีบุคลิกที่เข้าถึงง่าย

แนวคิดและทฤษฎี

Caballero et al. (2011) ได้ระบุองค์ประกอบความพร้อมในการทำงานตามสมรรถนะและทักษะที่ ครอบคลุม ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบได้แก่

1. ลักษณะส่วนบุคคล (personal characteristics) ในแง่ของวุฒิภาวะทางทัศนคติส่วนบุคคล ได้แก่ ทักษะส่วนบุคคล ทิศทางตนเอง รู้จักตนเอง การปรับตัว ความสามารถในการปรับตัว ความยืดหยุ่น
2. ความรู้ความเข้าใจในองค์กร (organizational acumen) หมายถึง เจตคติของแต่ละบุคคลในองค์กร ซึ่งรวมถึงความสามารถ ความเป็นมืออาชีพ ความเชี่ยวชาญ จรรยาบรรณในการทำงาน จรรยาบรรณวิชาชีพ การ ตัดสินใจทางจริยธรรม ความรับผิดชอบต่อสังคม ความรู้รอบโลก และความรู้รอบตัว
3. ความสามารถในการทำงาน (work competence) หมายถึง เจตคติ ความรู้ และทักษะในการทำงาน ได้แก่ ความสามารถขององค์กร การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดเชิงวิพากษ์ การแก้ปัญหา และความคิด สร้างสรรค์และนวัตกรรม
4. ความฉลาดทางสังคม (social intelligence) หมายถึง ทัศนคติของบุคคลในการจัดการกับ ความสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่นในสภาพแวดล้อมของตน รวมถึงการทำงานเป็นทีม การทำงานร่วมกันระหว่าง บุคคล ทักษะทางสังคม การปรับตัว ความสามารถในการสื่อสาร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รัชพล กลัดชื่น และจรัญ แสนราช (2562) ศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อนักศึกษาฝึกทักษะวิชาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง” โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มคัดเลือกแบบเจาะจง จากผู้ประกอบการที่รับนักศึกษาไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำนวน 255 ตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความพึงพอใจของสถานประกอบการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสำรวจ โดยทำการวิเคราะห์องค์ประกอบสำคัญด้วยวิธี การหมุนแกนแบบมูเมนากด้วย วิธีแวนริแมกซ์ ผลการศึกษาสามารถวิเคราะห์องค์ประกอบได้ 2 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านสมรรถนะวิชาชีพ และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งสามารถอธิบายความแปรปรวนสะสมได้ร้อยละ 67.186 โดยตัวแปรทั้งหมดมีค่าเฉลี่ยข้อมูลอยู่ในช่วง 4.20–4.55 ซึ่งมีค่าคะแนนอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาถึงตัวแปรที่เกี่ยวกับความสามารถที่จำเป็นสำหรับนักศึกษาอาชีวศึกษา จะเห็นได้ว่า ผู้ประกอบการต้องการให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์ ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับที่องค์กรกำหนด ให้ความร่วมมือ ประสานงานกับทีมงานและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น มีความสุขใจ และศึกษาเรียนรู้ในสิ่งใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนางาน

ณัฐนรี มลิซ้อนและบำรุง สาริบุตร (2562) ศึกษาเรื่อง “การประเมินความพร้อมในการทำงาน: กรณีศึกษานักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบริหารคนและองค์การ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์” มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมในการทำงาน และ (2) สร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือประเมินความพร้อม ในการทำงานของนักศึกษา สาขาวิชาการบริหารคนและองค์การ สถาบันการจัดการ-ปัญญาภิวัฒน์ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 39 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถาบัน จำนวน 1 คน อาจารย์สาขาการบริหารคนและองค์การ จำนวน 4 คน ตัวแทนสถานประกอบการ 4 คน และนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบริหารคนและองค์การ จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง และเลือกใช้แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ผลการศึกษาพบว่า (1) ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมแบ่งเป็น 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี โดยความรู้เป็นด้านที่นักศึกษามีความพร้อมสูงสุดในการทำงาน และ (2) เครื่องมือที่สร้างเป็นแบบสอบถามแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ท และผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการหาความตรงเชิงเนื้อหา rays ข้อกับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้ค่ามากกว่า 0.6 ส่วนค่าความเที่ยง (สัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาค) เท่ากับ 0.96 และค่าอำนาจจำแนก (สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน) เท่ากับ 0.31–0.89

Lau et al. (2020) ศึกษาเรื่อง “Self-Concept, Attitudes Toward Career Counseling, and Work Readiness of Malaysian Vocational Students” เป็นการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดในตนเอง ทักษะคิดต่อการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ และความพร้อมในการทำงานของนักศึกษาอาชีวศึกษา ประเทศมาเลเซีย โดยใช้แบบจำลองสมการเชิงโครงสร้าง กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับอาชีวศึกษา จำนวน 574 คน โดยใช้แบบวัดความพร้อมในการทำงาน Work Ready Inventory ตามแนวคิดของ Brady (2010) เพื่อวัดความพร้อมในการทำงานในบริบทของประเทศมาเลเซีย แบบวัดความพร้อมในการทำงาน WRI ประกอบด้วย ข้อคำถาม 36 ข้อ และ

องค์ประกอบ 6 ด้าน ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความยืดหยุ่นปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง ทักษะ การสื่อสาร บทบาทหน้าที่ของตนเอง สุขภาพ และความปลอดภัย

Suarta et al. (2021) ศึกษาเรื่อง “The Work Readiness Inventory: A Measurement Model to Assess Graduates’ Work Readiness in Higher Vocational Educations” เป็นการพัฒนาโมเดลการวัดเพื่อประเมินความพร้อมในการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษา การวิจัยดำเนินการโดยใช้วิธีการสำรวจออนไลน์ ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายซึ่งกำลังปฏิบัติงานด้านอุตสาหกรรม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis--CFA) โดยแบบวัดความพร้อมในการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา เรียกว่า Work Readiness Inventory (WRI) ซึ่งโมเดล WRI ประกอบด้วยคุณลักษณะความพร้อมในการทำงาน 42 รายการ โดยแบ่งเป็นองค์ประกอบ 6 ด้าน ได้แก่ ทรัพยากรส่วนบุคคล การสนับสนุนครอบครัว ประสบการณ์การปฏิบัติงานในอุตสาหกรรม ความคาดหวังและข้อมูลในการทำงาน สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ และการแนะแนวอาชีพ ผลการศึกษาพบว่า โมเดลการวัด WRI มีระดับความเหมาะสมที่ดีมาก และสามารถวัดความพร้อมในการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษาได้อย่างถูกต้องและเชื่อถือได้

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยนี้มีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดระยอง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 5,257 คน (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและกำลังคนอาชีวศึกษา, 2565) กำหนดขนาดตัวอย่าง พิจารณาตารางการสุ่มตัวอย่างของ Yamane (1973) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (stratified random sampling) เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้ สร้างแบบวัดความพร้อมในการทำงานของนักศึกษาอาชีวศึกษาและผู้วิจัยมุ่งหวังให้แบบวัดความพร้อมในการทำงานวัดได้ตรงตามทฤษฎี ซึ่งก็คือองค์ประกอบความพร้อมในการทำงานทั้ง 4 ด้าน ตามแนวคิดของ Caballero et al. (2011) และสามารถวัดความพร้อมในการทำงานได้ถูกต้องแม่นยำ เมื่อพิจารณาการสุ่มตัวอย่างด้วยระดับความเชื่อมั่นประมาณ 95% และกำหนดค่าของความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 5% จะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำ คือ 375 คน แต่เนื่องด้วยเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยจึงพิจารณาค่าของความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 3% ร่วมด้วย จะได้กลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำ คือ 959 คน ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงแจกแบบสอบถามสำหรับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,200 คน เพื่อป้องกันการสูญหาย และได้แบบสอบถามกลับคืนมาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,145 คน (คิดเป็นร้อยละ 95.42) ซึ่งเมื่อคำนวณขนาดความคลาดเคลื่อนได้เท่ากับ 0.026

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดความพร้อมในการทำงานของนักศึกษาอาชีวศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) แบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพร้อมในการทำงาน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบตามแนวคิดของ Caballero et al. (2011) คือ คุณลักษณะส่วนบุคคล จำนวน 21 ข้อ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์กร จำนวน 10 ข้อ ความสามารถในการทำงาน จำนวน 12 ข้อ และความฉลาดทางสังคม จำนวน 11 ข้อ รวม 54 ข้อ นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไปปรึกษา ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา และให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างนิยามเชิงปฏิบัติการกับข้อคำถาม โดยคัดเลือก

ข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป พบว่า ข้อคำถามทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) 0.67-1.00 นำไปทดลองใช้ ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเท่ากับ 0.970

3. การวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา ด้านการคำนวณดัชนีความสอดคล้อง (IOC) 2) การวิเคราะห์ความตรงเชิงทฤษฎี ใช้วิธีเปรียบเทียบคะแนนระหว่างกลุ่มที่ทราบ (known groups) ในที่นี้เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่มีประสบการณ์ฝึกทักษะวิชาชีพ และกลุ่มที่ไม่มีประสบการณ์ฝึกทักษะวิชาชีพ ด้วยการวิเคราะห์ Independent sample t-test ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะระหว่างบุคคล 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่รู้ชัดอยู่แล้วว่ามีคุณลักษณะที่มุ่งวัด (นักศึกษาที่เคยฝึกทักษะวิชาชีพ) กับกลุ่มที่ไม่มีคุณลักษณะที่มุ่งวัด (นักศึกษาที่ไม่เคยฝึกทักษะวิชาชีพ) ถ้ากลุ่มที่มีคุณลักษณะที่มุ่งวัดมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่ไม่มีคุณลักษณะที่มุ่งวัดอย่างมีนัยสำคัญ แสดงว่าแบบทดสอบนี้มีความตรงเชิงทฤษฎี 3) การสร้างเกณฑ์การแปลความหมายคะแนนของแบบวัดความพร้อมในการทำงานของนักศึกษาอาชีวศึกษา ใช้คะแนนที่ปกติ (Normalized T-score) ด้วยการแปลงคะแนนดิบเป็นคะแนนเปอร์เซ็นต์ไทล์และคะแนนที่ปกติ และแบ่งระดับความพร้อมเป็น 4 ระดับ ตามแนวคิดของ Clark-Carter (2005)

ผลการวิจัย

1. การหาคุณภาพของแบบวัด

1.1 ความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัด พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามจำนวน 54 ข้ออยู่ระหว่าง 0.67 -1.00 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าข้อคำถามมีความตรงเชิงเนื้อหา

1.2 ค่าความเที่ยงของแบบวัดความพร้อมในการทำงานของนักศึกษาอาชีวศึกษา ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าความเที่ยงของแบบวัดความพร้อมในการทำงานของนักศึกษาอาชีวศึกษา

แบบวัดความพร้อมในการทำงาน	จำนวนข้อ	Cronbach's alpha
ลักษณะส่วนบุคคล	21	0.896
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์กร	10	0.981
ความสามารถในการทำงาน	12	0.976
ความฉลาดทางสังคม	11	0.922
ความเที่ยงทั้งฉบับ	54	0.970

จากตารางที่ 1 ค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบวัดความพร้อมในการทำงานของนักศึกษาอาชีวศึกษา โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's alpha ซึ่งวัดความสม่ำเสมอภายในของข้อคำถามในแต่ละองค์ประกอบได้แก่ ลักษณะส่วนบุคคล (21 ข้อ, 0.896), ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์กร (10 ข้อ, 0.981), ความสามารถในการทำงาน (12 ข้อ, 0.976) และความฉลาดทางสังคม (11 ข้อ, 0.922) ทั้งนี้ แบบวัดทั้งฉบับประกอบด้วย 54 ข้อ มีค่าความเที่ยงสูงถึง 0.970 สะท้อนว่าเครื่องมือวัดนี้มีความน่าเชื่อถือและเหมาะสมสำหรับประเมินความพร้อมในการทำงานในทุกองค์ประกอบ

1.3 ความตรงเชิงทฤษฎีของแบบวัด โดยใช้วิธีการเปรียบเทียบคะแนนระหว่างกลุ่มที่ทราบ (known groups) ด้วยสถิติ Independent sample t-test ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนความพร้อมในการทำงานระหว่างนักศึกษาที่มีประสบการณ์ฝึกทักษะวิชาชีพกับนักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์ฝึกทักษะวิชาชีพ

ประสบการณ์ในการฝึก ทักษะวิชาชีพ		n	Mean	SD	t
ความพร้อมใน การทำงาน	ไม่มีประสบการณ์	650	3.701	.466	-4.831*
	มีประสบการณ์	495	3.835	.467	
Leven's Test for Equality of Variance = .036 และ p-value = .850					

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่มนักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มด้วย Independent sample t-test ชี้ให้เห็นถึงความพร้อมในการทำงานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t = -4.831, p = 0.000$) โดยกลุ่มนักศึกษาที่มีประสบการณ์ฝึกทักษะวิชาชีพแสดงให้เห็นถึงความพร้อมในการทำงานที่สูงกว่ากลุ่มที่ไม่มีประสบการณ์ดังกล่าว ซึ่งสนับสนุนความตรงเชิงทฤษฎีของแบบวัดความพร้อมในการทำงานที่ใช้ในนักศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ทั้งนี้ควรพิจารณาขยายการศึกษาเพื่อยืนยันผลในบริบทอื่นๆ หรือกลุ่มตัวอย่างที่หลากหลายมากขึ้น เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นในแบบวัดเพิ่มเติม

2. สรุปผลการสร้างเกณฑ์การแปลคะแนนที่ได้จากแบบวัดความพร้อมในการทำงานของนักศึกษาอาชีวศึกษา ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความพร้อมในการทำงานของนักศึกษาอาชีวศึกษา

ความพร้อมใน การทำงาน	คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ	การแปลผล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เกณฑ์ปกติ	ตั้งแต่ 219 ขึ้นไป	$T_{56.78}$ ขึ้นไป	มีความพร้อมระดับสูง	293	25.59
ภาพรวม	203 - 218	$T_{50.23}$ ถึง $T_{56.44}$	มีความพร้อมระดับ	275	24.02
	186 - 202	$T_{43.57}$ ถึง $T_{49.93}$	ค่อนข้างสูง	290	25.33
	< 186	น้อยกว่า $T_{43.57}$	มีความพร้อมระดับ	287	25.06
			ค่อนข้างต่ำ		
			มีความพร้อมระดับต่ำ		
เกณฑ์ปกติ	ตั้งแต่ 81 ขึ้นไป	$T_{57.26}$ ขึ้นไป	มีความพร้อมระดับสูง	280	24.45
องค์ประกอบที่ 1	73 - 80	$T_{50.34}$ ถึง $T_{56.61}$	มีความพร้อมระดับ	309	26.99
ลักษณะส่วน	67 - 72	$T_{43.99}$ ถึง $T_{49.21}$	ค่อนข้างสูง	272	23.76
บุคคล	< 67	น้อยกว่า $T_{43.99}$	มีความพร้อมระดับ	284	24.80
			ค่อนข้างต่ำ		
			มีความพร้อมระดับต่ำ		

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความพร้อมในการทำงานของนักศึกษาอาชีวศึกษา (ต่อ)

ความพร้อมใน การทำงาน	คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ	การแปลผล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เกณฑ์ปกติ	ตั้งแต่ 47 ขึ้นไป	$T_{56.92}$ ขึ้นไป	มีความพร้อมระดับสูง	305	26.64
องค์ประกอบที่ 2	42 - 46	$T_{50.01}$ ถึง $T_{55.92}$	มีความพร้อมระดับ	291	25.41
ความรู้ความ	38 - 41	$T_{43.68}$ ถึง $T_{48.97}$	ค่อนข้างสูง	268	23.41
เข้าใจในองค์กร	< 38	น้อยกว่า $T_{43.68}$	มีความพร้อมระดับ ค่อนข้างต่ำ มีความพร้อมระดับต่ำ	281	24.54
เกณฑ์ปกติ	ตั้งแต่ 52 ขึ้นไป	$T_{57.70}$ ขึ้นไป	มีความพร้อมระดับสูง	272	23.76
องค์ประกอบที่ 3	47 - 51	$T_{53.06}$ ถึง $T_{56.61}$	มีความพร้อมระดับ	291	25.41
ความสามารถใน	41 - 46	$T_{44.36}$ ถึง $T_{49.77}$	ค่อนข้างสูง	277	24.19
การทำงาน	< 41	น้อยกว่า $T_{44.36}$	มีความพร้อมระดับ ค่อนข้างต่ำ มีความพร้อมระดับต่ำ	305	26.64
เกณฑ์ปกติ	ตั้งแต่ 46 ขึ้นไป	$T_{57.04}$ ขึ้นไป	มีความพร้อมระดับสูง	297	25.94
องค์ประกอบที่ 4	42 - 45	$T_{50.37}$ ถึง $T_{55.69}$	มีความพร้อมระดับ	282	24.63
ความฉลาดทาง	37 - 41	$T_{43.66}$ ถึง $T_{49.29}$	ค่อนข้างสูง	287	25.07
สังคม	< 37	น้อยกว่า $T_{43.66}$	มีความพร้อมระดับ ค่อนข้างต่ำ มีความพร้อมระดับต่ำ	279	24.36

จากตารางที่ 3 พบว่า เมื่อพิจารณาความพร้อมในการทำงานของนักศึกษาอาชีวศึกษา มีความพร้อมในการทำงานระดับสูงมีคะแนนที่ปกติตั้งแต่ $T_{56.78}$ ขึ้นไป ความพร้อมในการทำงานระดับค่อนข้างสูง มีคะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง $T_{50.23}$ ถึง $T_{56.44}$ ความพร้อมในการทำงานระดับค่อนข้างต่ำมีคะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง $T_{43.57}$ ถึง $T_{49.93}$ และความพร้อมในการทำงานระดับต่ำมีคะแนนที่ปกติน้อยกว่า $T_{43.57}$ กลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาอาชีวศึกษา จำนวน 1,145 คน แบ่งตามเกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนความพร้อมในการทำงานของนักศึกษาอาชีวศึกษา พบว่า โดยภาพรวมนักศึกษาส่วนใหญ่มีความพร้อมในการทำงานอยู่ระดับสูง จำนวน 293 คน (ร้อยละ 25.59) เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคล นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพร้อมระดับค่อนข้างสูง จำนวน 309 คน (ร้อยละ 26.99) องค์ประกอบที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์กร นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพร้อมระดับสูง จำนวน 305 คน (ร้อยละ 26.64) องค์ประกอบที่ 3 ความสามารถในการทำงาน นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพร้อมระดับต่ำ จำนวน 305 คน (ร้อยละ 26.64) และองค์ประกอบที่ 4 ความฉลาดทางสังคม นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพร้อมระดับสูง จำนวน 297 คน (ร้อยละ 25.94)

อภิปรายผลการวิจัย

1. อภิปรายผลการสร้างและหาคุณภาพของแบบวัดความพร้อมในการทำงานของนักศึกษาอาชีวศึกษา

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดความพร้อมในการทำงานของนักศึกษาอาชีวศึกษา พบว่าแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความตรงเชิงเนื้อหา กล่าวคือ แบบวัดสามารถวัดได้ครอบคลุม ครอบคลุม และสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่เป็นเช่นนี้ เพราะผู้วิจัยได้นำนิยามเชิงปฏิบัติการมากำหนดเป็นประเด็นที่สำคัญ และสร้างข้อคำถามตามประเด็นนั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการสร้างแบบวัดคุณลักษณะแฝงที่ สุวิมล ติรกันนท์ (2551) ระบุว่า การสร้างข้อคำถามของตัวแปรแฝงต้องเริ่มจากการนิยามเชิงทฤษฎี จึงนิยามเชิงปฏิบัติการในแต่ละองค์ประกอบของตัวแปรแฝง จากนั้นควรกำหนดประเด็นสำคัญแล้วสร้างข้อคำถามให้สอดคล้องและครอบคลุมตามประเด็นสำคัญและนิยามเชิงปฏิบัติการดังกล่าว

การตรวจสอบความเที่ยงของแบบวัดความพร้อมในการทำงาน พบว่ามีค่าความเที่ยงทั้งฉบับอยู่ที่ 0.970 เมื่อพิจารณาค่าความเที่ยงรายองค์ประกอบพบว่ามีค่าตั้งแต่ 0.896 – 0.981 ซึ่งถือว่าแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเที่ยงสูง ซึ่งเกิดจากแบบวัดมีจำนวนข้อคำถามเพียงพอในแต่ละองค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน จากคำถามทั้งฉบับจำนวน 54 ข้อ ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริชัย กาญจนวาสี (2556) แบบสอบมีจำนวนข้อมากจะมีค่าความเที่ยงสูงกว่าแบบสอบที่มีจำนวนข้อน้อย เนื่องจากจำนวนข้อที่มากขึ้นจะช่วยเพิ่มความแปรปรวนของคะแนนสังเกตได้ทั้งฉบับ ส่งผลให้ค่าความเที่ยงสูงขึ้น และแสดงให้เห็นว่าแบบวัดความพร้อมในการทำงานประกอบด้วยข้อคำถามที่วัดเนื้อหาและคุณลักษณะเดียวกัน ย่อมทำให้แบบสอบมีความสัมพันธ์ระหว่างข้อสูง ส่งผลให้ค่าความเที่ยงมีแนวโน้มสูงตามไปด้วย

การตรวจสอบความตรงเชิงทฤษฎีของแบบวัดความพร้อมในการทำงาน ด้วยวิธีการเปรียบเทียบคะแนนระหว่างนักศึกษา 2 กลุ่ม คือนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการฝึกทักษะวิชาชีพ กับนักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์ในการฝึกทักษะวิชาชีพ ซึ่งพบว่า ความพร้อมในการทำงานของนักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักศึกษาที่มีประสบการณ์ฝึกทักษะวิชาชีพมีความพร้อมในการทำงานมากกว่านักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์ฝึกทักษะวิชาชีพ สะท้อนให้เห็นว่า มีหลักฐานสนับสนุนความตรงเชิงทฤษฎีที่เป็นเช่นนี้ เพราะนักศึกษาที่มีประสบการณ์ฝึกทักษะวิชาชีพจะมีพื้นฐานประสบการณ์ในการทำงาน ซึ่งมีความพร้อมทั้งด้านความรู้ความสามารถ ด้านร่างกาย อารมณ์ และสังคม ย่อมมีโอกาสได้เปรียบกว่านักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์ฝึกทักษะวิชาชีพ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของ Caballero et al. (2011) ซึ่งงานวิจัยที่ผ่านมามีการประยุกต์ใช้แนวคิดดังกล่าวอย่างกว้างขวาง เช่น งานวิจัยของ Irwansyah, Meitriana & Suwena (2020) ที่ศึกษาผลของการฝึกงานและความสามารถในการดำเนินงานต่อความพร้อมในการทำงานของนักศึกษา และ งานวิจัยของ Ridho & Siswanti (2020) ที่ศึกษาอิทธิพลของมุมมองในอนาคต (future perspective) ที่มีผลต่อความพร้อมในการทำงานสำหรับนักศึกษาวิทยาลัย รวมถึงศึกษางานวิจัยที่ประยุกต์ใช้องค์ประกอบทั้ง 4 ด้านตามแนวคิดดังกล่าว เพื่อสร้างนิยามเชิงปฏิบัติการที่สามารถวัดและสังเกตได้ จึงทำให้แบบวัดความพร้อมในการทำงานของนักศึกษาอาชีวศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นวัดได้ตรงตามองค์ประกอบทั้ง 4 ด้านของแนวคิด Caballero et al. (2011) ซึ่งสอดคล้องกับหลักการสร้างแบบวัดตัวแปรแฝงของ ศิริชัย กาญจนวาสี (2556) ระบุว่า การสร้างแบบวัดให้มีความตรงเชิงทฤษฎี

ต้องเริ่มจากการศึกษาทฤษฎี และนิยาม ลักษณะที่มุ่งวัด จากนั้นจึงร่างข้อคำถามที่ตรงประเด็นและเป็นตัวแทนของคุณลักษณะที่มุ่งวัดตามนิยามเชิงปฏิบัติการที่กำหนดไว้ แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมและครอบคลุมตามนิยาม แล้วทำการปรับปรุงก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง

2. อภิปรายผลการสร้างเกณฑ์การแปลความหมายคะแนนที่ได้จากแบบวัดความพร้อมในการทำงานของนักศึกษาอาชีวศึกษา

การสร้างเกณฑ์การแปลความหมายคะแนนแบบวัดความพร้อมในการทำงานของนักศึกษาอาชีวศึกษา โดยผู้วิจัยได้นำหลักการสร้างเกณฑ์ปกติมาใช้แปลผลคะแนนเพื่อเปรียบเทียบระดับความพร้อมในการทำงานของนักศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน โดยใช้วิธีการแปลงคะแนนดิบเป็นคะแนนมาตรฐานที่ปกติ (normalized T-score) และสร้างเกณฑ์การแปลความหมายคะแนนของความพร้อมในการทำงานที่สร้างขึ้น โดยเกณฑ์การแปลความหมายคะแนนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วย เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนความพร้อมในการทำงานของนักศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนในภาพรวม และเกณฑ์การแปลความหมายคะแนนจำแนกตามองค์ประกอบรายด้าน ทั้ง 4 องค์ประกอบ โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลผลคะแนนของคะแนนที่ปกติ แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ตามแนวคิดของ Clark-Carter (2005) มีการประยุกต์ใช้กับแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่าอย่างแพร่หลาย และสอดคล้องกับเกณฑ์การแปลความหมายจากงานวิจัยของ ปิยะธิดา วรญาโนปกรณ์ (2563) งานวิจัยของ มนัญญา หาญอาสา (2550) และงานวิจัยของ สุกัญญา พรน้อย (2562) ที่ได้พัฒนาแบบวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่าและนำคะแนนมาแจกแจงความถี่ จากนั้นแปลงคะแนนดิบเป็นเปอร์เซ็นต์ไทล์ และนำคะแนนเปอร์เซ็นต์ไทล์ไปแปลงเป็นคะแนนที่ปกติ (normalized T-score)

3. อภิปรายระดับความพร้อมที่ได้จากแบบวัดความพร้อมในการทำงานของนักศึกษาอาชีวศึกษา

ผลการประเมินความพร้อมในการทำงานของนักศึกษาอาชีวศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนจำนวน 1,145 คน โดยจำนวนค่าความถี่และร้อยละ แบ่งตามเกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนความพร้อมในการทำงานของนักศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน โดยภาพรวมพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีความพร้อมในการทำงานอยู่ระดับสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาอาชีวศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการฝึกประสบการณ์สมรรถนะวิชาชีพในสถานประกอบการ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ได้สัมผัสการปฏิบัติงาน อาชีพ เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ที่ทันสมัย และบรรยากาศการทำงาน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนทำได้ คิดเป็น ทำเป็นและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนเกิดความมั่นใจและเจตคติที่ดีในการทำงาน และการประกอบอาชีพ

เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์กร ด้านความฉลาดทางสังคม และด้านลักษณะส่วนบุคคล นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพร้อมระดับสูง และระดับค่อนข้างสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชพล กลัดชื่นและจรัญ แสนราช (2562) ซึ่งพบว่า นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับที่ขององค์กรกำหนด ให้ความร่วมมือ ประสานงานกับทีมงานและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น และมีความสุขและศึกษาเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพื่อพัฒนานตนเองและพัฒนางาน ซึ่งสอดคล้องกับ

องค์ประกอบทั้ง 3 ด้านดังกล่าว ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก เป้าหมายของการจัดการอาชีวศึกษากำหนดว่า ต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติ และมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ จึงทำให้ผู้เรียนทุกคนได้รับประสบการณ์การปฏิบัติงานจริง มีความรู้และทักษะความสามารถตรงกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมหรือภาคธุรกิจบริการมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งจะทำงานได้ทันทีที่จบการศึกษา สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การฝึกประสบการณ์สมรรถนะวิชาชีพ คือ ผู้เรียนได้เรียนรู้ถึงสภาพปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติงานอย่างมีเหตุผล มีความรับผิดชอบ มีระเบียบ วินัย และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีเจตคติที่ดีในการทำงาน และมีความภาคภูมิใจในวิชาชีพ

ส่วนองค์ประกอบด้านความสามารถในการทำงาน นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพร้อมระดับต่ำ เมื่อพิจารณาถึงประเด็นคำถามด้านความสามารถในการทำงาน นักศึกษาให้ความคิดเห็นระดับน้อย ในข้อคำถามเกี่ยวกับความสามารถในการจัดการงานในระยะเวลาอันสั้น ความสามารถในการทำงานให้เสร็จได้อย่างรวดเร็ว ความมั่นใจในความสามารถเชิงเทคนิคของตน และการมีความรู้พื้นฐานในสาขาของตนเอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะถึงแม้ว่านักศึกษาจะเคยผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพช่วงสั้นๆ แต่ก็ยังไม่ทันได้เรียนรู้ทุกอย่างดีพอ และองค์กรที่ไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพอาจมีความแตกต่างจากองค์กรที่ทำงานจริง รวมไปถึงงานที่ได้รับมักเป็นสิ่งที่แปลกใหม่ ไม่เคยทำ ไม่เคยเรียนมาก่อน เรื่องความชำนาญจึงเป็นอุปสรรคอย่างหนึ่ง อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาญณรงค์ ลักษณะยานวีน (2558) ที่ผู้ประกอบการได้ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาบัณฑิต ประเด็นแรกที่ควรพัฒนาคือ การพัฒนาให้มีความรู้และทักษะการแก้ปัญหา โดยทักษะการแก้ปัญหา เกี่ยวข้องกับความสามารถในการนำความรู้ แนวคิดมาใช้ประโยชน์ในการทำงาน ซึ่งจะส่งผลต่อความสามารถในการทำงาน และจัดการงานให้เสร็จได้อย่างรวดเร็ว และสอดคล้องกับการจัดการอาชีวศึกษาที่ต้องพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สามารถผลิตผู้สำเร็จการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะการฝึกอาชีพและการฝึกประสบการณ์สมรรถนะวิชาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ เมื่อจบการศึกษาแล้วมีความรู้ ทักษะ และความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบเฉพาะทาง ตลอดจนมีคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตรงตามความต้องการของงานอาชีพ มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพของสาขาวิชา และสาขางานที่เรียนสามารถนำไปประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อได้ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2562)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมและพัฒนา โดยการจัดการเรียนรู้เสริมทักษะด้านความสามารถในการทำงาน ที่จำเป็นต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพและทำงาน เพื่อให้ นักศึกษามีความพร้อม รวมถึงเพิ่มพูนประสบการณ์การทำงานโดยประยุกต์หลักสูตรฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ เพื่อให้ นักศึกษาได้ประสบการณ์การทำงานแบบเสมือนจริงในด้านที่ตนสนใจ

1.2 การนำแบบวัดความพร้อมในการทำงานของนักศึกษาอาชีวศึกษาไปใช้เหมาะสมกับบริบทที่ต้องการแบ่งระดับความพร้อมเป็น 4 ระดับ หากต้องการแบ่งระดับความพร้อมเป็นแบบอื่นๆ เช่น 3 ระดับและ 5 ระดับ ควรต้องศึกษาแนวทางการแปรระดับที่เพิ่มเติมโดยนำแนวทางการสร้างคะแนนที่ปกติจากงานวิจัยครั้งนี้ไปใช้ได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความรอบด้าน และครอบคลุมการวิจัยครั้งต่อไป ควรทำวิจัยเชิงคุณภาพผสมกับการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก แม่นยำ และเพื่อความเข้าใจที่ถ่องแท้มากยิ่งขึ้น

2.2 เพื่อให้ได้ทราบถึงตัวแปรที่ส่งผลต่อความพร้อมในการทำงานของนักศึกษา การวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการทำงานของนักศึกษา

2.3 เพื่อให้ได้แบบวัดที่มีความยาวลดลง แต่ยังคงมีคุณภาพเพียงพอ งานวิจัยครั้งต่อไปควรพัฒนา แบบวัดความพร้อมในการทำงานแบบสั้น (short form)

2.4 เพื่อให้ได้สารสนเทศด้านวิจัย มีคุณภาพของแบบวัดที่หลากหลายมากขึ้น งานวิจัยครั้งต่อไปควรตรวจสอบคุณภาพด้วยการใช้ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ (Item Response Theory) และวิเคราะห์ด้วยโมเดลการให้คะแนนแบบลำดับขั้น (Graded Response Model)

เอกสารอ้างอิง

ชาญณรงค์ ลักษณะนิยานวิน. (2558). การพัฒนาโลกเสมือนเพื่อเสริมสร้างทักษะที่จำเป็นของนักศึกษาอาชีวศึกษา.

[วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์.

ณัฐนรี มลิซ้อน และบำรุง สาริบุตร. (2562). Readiness Assessment in Working: A Case Study of Undergraduate Degree in the Human Resource Management Program of Panyapiwat Institute Management. *Business Administration and Management Journal Review*, 11(1), 5–20.

ปิยะธิดา วรญาโนปกรณ์. (2563). การพัฒนาตัวบ่งชี้และแนวทางการส่งเสริมจิตสาธารณะสำหรับนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตภาคตะวันออก. [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยบูรพา.

มนัญญา หาญอาสา. (2560). การพัฒนาแบบวัดพฤติกรรมการติดอินเทอร์เน็ตสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยบูรพา.

รัชพล กลัดชื่น และ จริญญา แสนราช. (2562). การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อนักศึกษาฝึกทักษะวิชาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์*, 9(1), 47-56.

ศิริชัย กาญจนวาสี. (2556) *ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมนึก ภัททิยธนี. (2553). *การวัดผลการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). ประสานการพิมพ์.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2553). *สถิติข้อมูลการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา*. <http://techno.vec.go.th>

- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2560). *แผนพัฒนาการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2560 – 2579*. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2562). *หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี.
- สุกัญญา พรน้อย. (2562). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ความปลอดภัยในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุวิมล ตีรกันันท์. (2551). *การสร้างเครื่องมือวัดตัวแปรในการวิจัยทางสังคมศาสตร์:แนวทางสู่การปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Brady, P. Robert. (2010). *Work readiness inventory administrator's guide*. Published by JIST Works, an imprint of JIST Publishing.
- Caballero, C., Walker, A., & Fuller-Tyszkiewicz, M. (2011). The Work Readiness Scale (WRS): Developing a measure to assess work readiness in college graduates. *Journal of Teaching and Learning for Graduate Employability*, 2(2), 41-54.
- Clark-Carter, D. (2005). *Encyclopedia of statistics in behavioral science*. John Wiley & Sons, Ltd.
- Irwansyah, M. R., Meitriana, M. A., & Suwena, K. R. (2020, December). Student Work Readiness in Vocational High School. *Proceedings of the in 5th International Conference on Tourism, Economics, Accounting, Management and Social Science (TEAMS 2020)* (pp. 285-290). Atlantis Press.
- Lau, Poh Li, Anctil, Tina, Teik Ee, Guan, Jaafar, Suzana Jas Laile, & Kin, Teoh Gaik. (2020). Self-Concept, Attitudes Toward Career Counseling, and Work Readiness of Malaysian Vocational Students. *The Career Development Quarterly*, 68, 18-31.
- Ridho, A., & Siswanti, A. D. (2020). Future perspective and work readiness on students. *Jurnal psikologi*, 19(2), 202-210.
- Suarta, I. Made, Gede, Gusti Ketut, Suwintana, I Ketut. (2021). The work readiness inventory: A measurement model to assess graduates' work readiness in higher vocational educations. *Proceedings of the International Conference on Applied Science and Technology on Social Science (ICAST-SS 2020)*. 883.
- Yamane, T. (1973) *Statistics: An Introductory Analysis*. (3rd Ed.). Harper and Row.